

Mikä on Wikipedia?

*Kuvittele maailma,
jossa kaikilla on vapaa pääsy
kaikkeen inhimilliseen tietämykseen.
Se on tehtävämme.*

Wikipedia on vapaa(n sisällön) tietosanakirja, jota kaikki voivat lukea ja muokata. Englanninkielinen Wikipedia perustettiin tammikuussa 2001. Seuraavaksi toimintansa aloitti saksankielinen versio ja sen jälkeen se on levinnyt nopeasti muille kielille. Ensimmäinen suomenkielinen artikkeli kirjoitettiin 26. toukokuuta 2002.

Projektin kansainvälistä luonnetta ei voi liikaa korostaa. Vaikka englanninkielinen Wikipedia yli 1,6 miljoonalla artikkelillaan on yhä suurin, on Wikipediassa yli 6 miljoonaa artikkelia yli 250 eri kielellä. Osa kieliversioista on laajoja, jotkut ovat vasta aloittaneet toimintansa.

WIKIPEDIA
Vapaa tietosanakirja

*Kukaan ei tiedä kaikkea,
mutta jokainen tietää jotakin*

Wikipedia perustettiin uskoen siihen, että kaikilla on tietoa, jonka he voivat jakaa toisten kanssa. Jokainen Wikipedian muokkaaja, koululaisesta eläkeläiseen, antaa oman panoksensa, jotta Wikipedia olisi kaikkien aikojen laajin yhteistyönä tehty sivistävä hanke. Uskomme, että jokaisella on oikeus oppia, mutta uskomme myös, että jokaisella on jotain, mitä he voivat (ja pitäisi) jakaa muiden kesken.

Ketkä muodostavat Wikipedian yhteisön?

Kaikilla on Wikipediassa mahdollisuus luoda tai muokata artikkelia suoraan, joten yhdelläkään artikkelilla ei ole yhtä ainoaa kirjoittajaa. Sen sijaan kymmenet ja jopa sadat ihmiset tekevät yhteistyötä muokkaamalla artikkelin sisältöä ja parantamalla sitä omilla tiedoillaan. Wikipedian sisältö on jatkuvasti "työn alla", se laajentuu ja parantuu jatkuvasti.

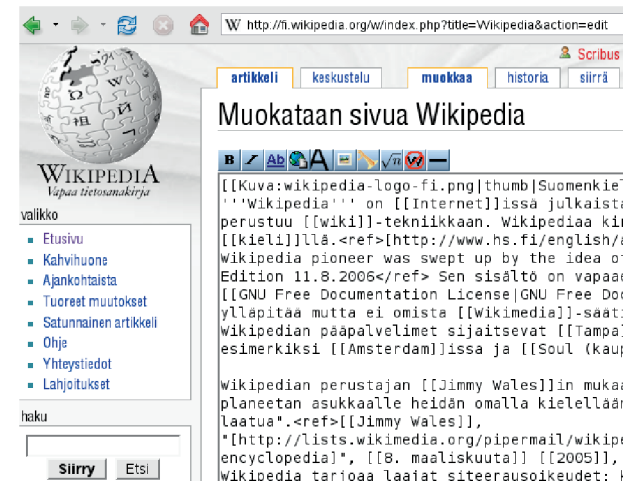
Wikipedian käyttäjien on mahdollista luoda käyttäjätunnus, mutta se ei ole pakollista. Osa parhaista muokkauksista tulee tuntemattomilta käyttäjiltä; jotkut heistä vain osuvat kohdalle ja huomaavat pystyvänsä tekemään oman osuutensa Wikipedian hyväksi. Jotkut heistä jäävät Wikipedian pauloihin ja pian heistä tulee osa Wikipedia-yhteisöä. Wikipedian neutraalin näkökulman ajatus rohkaisee eri lähtökohdista tulevia ihmisiä työskentelemään yhdessä. Kaikista artikkeleista pyritään tekemään kaikki näkökulmat huomioon ottavia, ja jos sisällöstä ilmenee erimielisyyksiä, voidaan siitä keskustella artikkelin keskustelusivulla.

Sivua voi muokata samantien!

Avain Wikipedian menestykseen on Ward Cunninghamin luoma innovatiivinen wiki-ohjelmistotyyppi. Sen avulla voi luoda verkkosivuston, jota kaikki käyttäjät voivat muokata helposti oman selaimensa kautta. Se on helppoa. Se on nopeaa. Se on wiki.

*Wikiwiki –
"nopea" havaijin kielellä*

Wikikieli – wikiteksti – on paljon yksinkertaisempaa kuin HTML. Se on intuitiivinen, joten kuka tahansa voi oppia sen hetkessä. Esimerkiksi *kursivointi* tehdään laitta-

malla kaksi heittomerkkiä (') tekstin ympärille; kolmella saadaan aikaan **lihavointi** ja linkit luodaan käyttämällä kaksia hakasulkuja ([]) tekstin ympärillä.

Wikipedian käyttämä ohjelmisto on nimeltään MediaWiki ja se on kehitetty nimenomaan tietosanakirjan tekemistä varten. MediaWiki on avoimen lähdekoodin ohjelma (GPL). Sitä käyttävät myös monet muut wikisivustot, mutta Wikipedia on niistä ylivoimaisesti suurin.

Kuinka wikipedistiksi tullaan?

Se on helppoa; avaamalla Wikipedia ja muokkaamalla. Artikkeleihin voi lisätä tietoa, laajentaa niitä tai parantaa niiden tyyliä. Olemme varmoja, ettei kerta jää yhteen maailman nopeimmin kasvavassa Internet-ilmiössä.

GNU free documentation license

Kaikki Wikipedian sisältämä aineisto on lisensoitu GFDL-lisenssillä. Se tarkoittaa, että kaikkea aineistoa voi vapaasti käyttää, muokata, kopioida ja uudelleen julkaista edellyttäen, että kaikki versiot julkaistaan samalla lisenssillä.

Wikipedian sisarprojektit

Wikipedian kasvaessa sisarprojekteja on perustettu täydentämään tietosanakirjan sisältöä. Monet niistä ovat alkaneet elää omaa elämäänsä, mutta kaikki ne ovat osa Wikimediaan perhettä ja kaikkien välillä tehdään jatkuvaa tiivistä yhteistyötä.

Wikisanakirja, vapaa monikielinen sanakirja
<http://fi.wiktionary.org>

Wikikirjasto, vapaa kirjakokoelma
<http://fi.wikibooks.org>

Wikisitaatit, vapaa sitaattikokoelma
<http://fi.wikiquote.org>

Wikiaineisto, vapaiden tekstien arkisto
<http://fi.wikisource.org>

Wikinews, uutispalvelu
<http://www.wikinews.org>

Wikimedia Commons,
vapaita kuvia ja muita media-aineistoja
<http://commons.wikimedia.org>

Wikispecies, eliölaajien tietokanta
<http://species.wikimedia.org>

Wikiversity, vapaa oppimisympäristö
<http://en.wikiversity.org>

Wikimediam organisaatio

Wikimedia Foundation, perustettu Floridassa Yhdysvalloissa, on Wikipedian ja sen sisarhankkeiden taustaorganisaatio. Se on voittoa tavoittelematon järjestö tarkoituksenaan tuottaa vapaata tietoa kaikille maailman ihmisille. Wikimedia tarjoaa laitteiston ja kustantaa tarvittavat verkkoyhteydet ja tunnukset. Vuonna 2006 Wikipedia oli kymmenen maailman suosituimman verkkosivun joukossa.

Kuinka voin auttaa?

Wikipedia Foundation toimii yleisön lahjoitusten varassa pitääkseen wiki-projektit käynnissä. Jos haluat taata että Wikipedia ja muut Wikimediaan projektit jatkavat kasvuun, voit lahjoittaa käyttämällä PayPalia tai MoneyBookersia. Tilin nimi on donation@wikimedia.org. PayPalin avulla voit kertalahjoituksen lisäksi tehdä kuukausittaisen tai vuosittaisen lahjoituksen. Lisätietoja löytyy osoitteesta <http://wikimediafoundation.org/wiki/Fundraising>.

Lahjoitus postin kautta

Voit lähettää lahjoituksia perinteisen postin välityksellä Wikimediaan pääkonttoriin osoitteeseen:

Wikimedia Foundation Inc.
200 2nd Ave. South #358
St. Petersburg, FL 33701-4313
U.S.A.

Lähetettäessä lahjoituksen Yhdysvaltojen ulkopuolelta, ota huomioon, että kansainvälinen maksumääräys tai shekki, joka on määrätty maksettavaksi yhdysvaltalaisessa pankissa, on paras vaihtoehto kulujen välttämiseksi. Älä lähetä rahaa postin välityksellä.

Wikipedia
<http://www.wikipedia.org>